

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De minister
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Geachte mevrouw Yesilgöz,

Op 14 juli 2021 was er sprake van zware regenval in Zuid-Limburg en nabijgelegen gebieden in België en Duitsland. Dat leidde tot zeer ernstige overstromingen. Kort daarna is door zowel de minister-president, als de minister van Justitie en Veiligheid aangegeven dat mensen zich geen zorgen hoeven te maken en dat men ruimhartig om zou gaan met vergoeding van de schade. Ook in de Tweede Kamer is een motie aangenomen om ruimhartig naar de schadegevallen te kijken. Van die ruimhartigheid merkt men in Zuid-Limburg echter weinig tot niets. Wel ervaart men een groot gat tussen 'zeggen en doen' en tussen 'verwachtingen wekken en waarmaken'.

In het Jaarverslag over 2021 'De burger kan niet wachten' constateert de Nationale ombudsman dat het vertrouwen van burgers in de overheid verder onder druk is komen te staan. En dat de overheid, om dat vertrouwen terug te winnen zich allereerst betrouwbaar moet tonen. Bijvoorbeeld door gedane toezeggingen na te komen.

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht handelt, doet wat zij zegt en gevolg geeft aan rechterlijke uitspraken. Behoorlijk handelen is doen wat je zegt. Verwachtingen wekken is verwachtingen waarmaken.

Op basis van gevoerde gesprekken, stelt de Nationale ombudsman vast dat de Rijksoverheid zich in deze niet betrouwbaar heeft getoond. En niet behoorlijk heeft gehandeld.

Diegenen die door de watersnood zijn getroffen hebben behoefte aan snelheid, duidelijkheid, ontzorgen, nabijheid en oog voor hun specifieke omstandigheden. Het is aan de overheid om die maatregelen te nemen en regelingen vast te stellen, zodat tegemoet gekomen wordt aan die behoeften.

Ik nodig de minister van Justitie en Veiligheid uit om te bezien hoe bij toekomstige crisissituaties voorkomen kan worden dat gewekte verwachtingen niet waargemaakt worden. En hoe daarbij tegemoet gekomen kan worden aan de begrijpelijke behoeften van getroffen.

Wettelijk kader

Op 16 juli maakte premier Rutte na crisisberaad bekend dat het kabinet de watersnood in Zuid-Limburg formeel heeft uitgeroepen tot nationale ramp. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat verklaarde dat het kabinet de Wet Tegemoetkoming bij Schade (WTS) in werking stelt. Zo krijgen gedupeerden snel duidelijkheid of hun schade wordt vergoed door de overheid, als hun verzekering de schade niet dekt. Hoe dat precies in zijn werk gaat, moet nog worden uitgezocht, zo verklaarde de staatssecretaris.

Pagina 1

Datum
13 juli 2022

Onderwerp
Watersnood Zuid-Limburg

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Medio augustus werd de totale schade geschat op meer dan € 1.5 miljard. Omdat een groot deel daarvan niet door verzekeringen werd gedekt, stelde het kabinet € 1.2 miljard beschikbaar. Op 9 september 2021 is de Regeling WTS 2021 gepubliceerd in de Staatscourant. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) werd belast met de uitvoering van deze regeling.

Voortgang afhandeling schade

In januari van 2022 bracht de Nationale ombudsman een bezoek aan meerdere gemeenten in Limburg. Uit gesprekken met de burgemeesters van de gemeenten Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul bleek dat de schade nog bij lange na niet was afgehandeld. Dit was voor de Nationale ombudsman aanleiding om begin maart een meerdaags bezoek te brengen aan de gemeenten Gulpen-Wittem, Valkenburg aan de Geul en Meerssen.

Geconstateerde problemen

Uit de tijdens het bezoek gevoerde gesprekken, bleek er nog veel onduidelijk te zijn over de reikwijdte van de Regeling WTS 2021 en de procedures. Zo was bijvoorbeeld niet duidelijk hoe het begrip 'niet redelijkerwijs verzekeraar' dient te worden uitgelegd. En moet men eerst de procedurele mogelijkheden tegenover hun verzekeringsmaatschappij benutten, terwijl het daarbij ook gaat om beursgenoteerde bedrijven met grote juridische slagkracht.

Tijdens het bezoek zijn meerdere specifieke gevallen aan de orde gekomen: Bijvoorbeeld van een jong gezin dat sinds de watersnood in een vakantie-woning verblijft, zonder zicht op een oplossing. Er is iets mis met de fundering, maar partijen (verzekeringsmaatschappij, RVO, schade-expert en aannemer) verwijzen constant naar elkaar.

Een ander jong stel zag het water van alle kanten hun woning binnenkomen. Ze willen graag preventieve maatregelen nemen, maar krijgen dit niet vergoed. Nieuwe schade mogen ze wel weer melden.

Een gezin met een dochter met beperking, leeft nog steeds op het beton in de woonkamer. Deuren klemmen en de vloer in de keuken en de gang moet er alsnog uit. Ze hebben nog geen enkele financiële tegemoetkoming gehad.

Een inwoner van Meerssen heeft maanden in zijn schuurtje gewoond en gewerkt en wordt geconfronteerd met een restschade van € 80.000.

Twee broers hebben beiden een eigen zaak in één pand. Op dezelfde dag heeft een expert de schade opgenomen. De ene broer kon vervolgens volstaan met een opgaaf van de schade en heeft inmiddels een toekenning gekregen, de andere broer moet tot achter de komma allerlei gegevens aanleveren zoals typenummers, offertes etc.

Geuite kritiek

Door betrokkenen zijn de volgende kritiekpunten geuit:

Van de door de minister-president, de minister van Justitie en Veiligheid en de Tweede Kamer toegezegde ruimhartige omgang met vergoeding van de schade merkt men weinig tot niets;

Burgers beschouwen de overheid als één organisatie en richten zich met vragen of klachten over de Regeling WTS 2021 tot hun gemeente. Terwijl die daarop vaak geen antwoord kan geven;

Pagina 3

Op rijksniveau wordt een regeling gemaakt, zonder bij lokale partijen of benadeelden na te gaan waar hun specifieke behoefte ligt. En zonder te toetsen of met de beoogde regeling aan die behoefte wordt voldaan;

Mensen hebben na een dergelijke ramp behoefte aan snelheid, duidelijkheid, ontzorgen, nabijheid en oog voor de specifieke omstandigheden. Met de Regeling WTS 2021 wordt niet aan die behoeften tegemoet gekomen;

Het Verbond van Verzekeraars heeft besloten ruimhartig om te gaan met de vergoeding van geleden schade. Die houding ziet men niet terug bij het Rijk. Men vraagt zich af waarom het Rijk er niet voor kiest om schade te vergoeden (op basis van taxaties) en zelf de discussie met verzekeringsmaatschappijen aan te gaan, in plaats van dat bij individuele burgers neer te leggen.

Het vertrouwen in de overheid staat onder druk

In het Jaarverslag over 2021 'De burger kan niet wachten' merkt de Nationale ombudsman op dat het vertrouwen van burgers in de overheid verder onder druk is komen te staan. En dat de overheid, om dat vertrouwen terug te winnen zich allereerst betrouwbaar moet tonen.

De Nationale ombudsman constateert dat bij de afwikkeling van de schade van de watersnoodramp in Zuid-Limburg veel is beloofd, maar te weinig concrete daden en snelheid aan de dag is gelegd. En dat het vertrouwen van de in de overheid ook daardoor verder onder druk is komen te staan.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen